

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA
“FRFI”
ZAGREB
za pedagoške godine 2023./2024.
Do
2027./2028.

Zagreb, rujan, 2023.

ŽUPANIJA: Zagrebačka

GRAD: Zagreb

ADRESA: Jarun 50

Pavlenski put 7f

E-MAIL: info@vrtic-frfi.hr

URL: <http://www.vrtic-frfi.hr/>

TELEFON: 01 3635 333

BROJ MOBITELA: 099 196 9427

MATIČNI BROJ: 1854585

OIB: 9882 4141 990

OSNIVAČ: Zrinka Junaković

GODINA OSNIVANJA: 2004.

RAVNATELJICA: Anita Žužul Šnajder

Sadržaj

1. KURIKULUM.....	1
1.1. O kurikulumu.....	1
1.2. Iz nacionalnog okvirnog kurikuluma.....	2
1.2.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma.....	2
1.2.2. Struktura predškolskoga kurikuluma.....	2
1.2.3. Područja kompetencijskih dimenzija.....	3
1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića.....	4
1.4. Kurikulum Dječjeg vrtića “Frfi”.....	6
2. PROGRAMI.....	7
2.1. Redoviti program.....	7
2.2. Specijalizirani program ranog učenja engleskog jezika.....	8
2.3. Kraći program – radionica “Frfići-mozgalići”.....	9
2.4. Programi vanjskih realizatora.....	10
2.5. Program predškole.....	10
3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE.....	11
3.1. Unapređenje i oblikovanje poticajnog materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja u funkciji igre i učenja djece kroz primjenu suvremenih znanstvenih spoznaja o djetetovom razvoju, učenju i potrebama.....	11
3.2. Intenzivno planiranje i praćenje procesa prilagodbe.....	12
3.3. Razvijanje komunikacije među svim sudionicima odgojno-obrazovnog rada s naglaskom na razvijanje partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja.....	13
3.4. Razvijanje svijesti o važnosti i potrebi provođenja tjelesnog vježbanja u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja.....	14
3.5. Razvijanje i unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada u funkciji rasta i razvoja djetetovih kompetencija pred polazak u školu	15
4. NAČIN VREDNOVANJA.....	17

1. 1. KURIKULUM

1.1. O kurikulumu

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija. Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevaju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala. Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjeloviti odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštivanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na njemu svrhovit način. Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“ – nego učenje određenih sadržaja. Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces (Nacionalni okvirni kurikulum, 2015.).

1.2. Iz nacionalnog okvirnog kurikulumuma

1.2.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikulumuma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravanju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta. Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjeloviti razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednicu, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

1.2.2. Struktura predškolskoga kurikulumuma

Temeljna struktura predškolskoga kurikulumuma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okružje, kulturna baština, održivi razvoj). U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.2.3. Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, tj. izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu trenutačnom okruženju te ga kvalitetno osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, (samo)organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način; sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkog (usklađena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju (prirodnom i materijalnom); etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost (samo)poticanja na djelovanje, (samo)organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost); stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost); sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća; inicijativnost, inovativnost i poduzetničke sposobnosti.

Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića

Kurikulum vrtića polazi od vrijednosti koje će unaprijeđivati intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece. Sigurnost djece smatra se primarnom profesionalnom obvezom svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. U samom procesu djeci se nastoji pružati što veća sloboda za istraživanje, razvoj kreativnosti i autonomije te samostalno razvijanje kompetencija, vještina i znanja. Prepuštanjem inicijative djeci u izboru i vođenju aktivnosti potičemo njihovo samopouzdanje i samopoštovanje. Kontinuirano razvijamo sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) te sposobnost razumijevanja i uvažavanja drugih (tolerancija prema različitostima i uvažavanje prava sve djece). Raznovrsnim aktivnostima, kvalitetnim materijalima i optimalnom organizacijom prostora djeci omogućavamo uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima. Stvarajući uvjete za kvalitetne interakcije i aktivnosti, kod djeteta razvijamo i sposobnost odgovornog ponašanja u okruženju. Kroz takav način rada i života u vrtiću, živimo i učimo prava djece na dobrobit i radost svakog djeteta.

Roditelji i skrbnici su prihvaćeni i poštivani kao ravnopravni članovi vrtića – partneri, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima i vlastitom kulturom te time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini. Roditeljima se pruža podrška u području ostvarivanja kvalitetne afirmativne roditeljske uloge kroz različite oblike podržavajuće i ravnopravne komunikacije s odgajateljima i članovima stručnog tima. Stvaraju se uvjeti za građenje i održavanje partnerskih odnosa sa svrhom razmjene informacija o djetetu kako bismo primjereno i usklađeno djelovali prema djetetu.

Vrtić osigurava uvjete za ostvarivanje visoke razine fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa koja omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi, kao i uvjetima i kulturi sredine u kojoj ustanova djeluje. Prostor se organizira na način da bude funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost. Bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala potiče aktivnu konstrukciju znanja. Fleksibilan dnevni ritam temelji se na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba.

Djeca uče prepoznati i prihvatiti svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cjelokupne grupe tj. zajednice. Poštivanje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima razvija kompetencije djeteta i sve oblike učenja. Veliki naglasak stavlja se na prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

Socijalno okruženje vrtića temelji se na međusobnom poštivanju i ostvarivanju recipročne komunikacije svih sudionika te takav oblik zajedničkog življenja vodi autonomiji i emancipaciji djece, odgajatelja i ostalih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa. Također, takva vrtićka klima povoljno utječe na uključivanje u kontinuirani process istraživanja i zajedničkog učenja svih stručnih djelatnika ustanove. Osobne i profesionalne kompetencije članova stručnog tima, odgajatelja i ostalih zaposlenika osnažujemo za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima. Razvijamo odgovornost u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

1.4. Kurikulum Dječjeg vrtića “Frfi”

Naš vrtić je, kroz 19 godina djelovanja, izrastao u mjesto cjelovitog odgoja, razvoja i učenja djeteta. Vrtić djeluje u Zagrebu, na 2 objekta; na adresi Jarun 50, sa četiri odgojne skupine: mlađa jaslička, mješovita jaslička, mlađa vrtićka te mješovita vrtićka skupina te na adresi Pavlenski put 7f: s dvije jasličke skupine, mlađa jaslička i mješovita jaslička.

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada. Pri izradi kurikulumu stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti. Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su: organizacijsko vođenje ustanove, kultura ustanove te kurikulum i odgojno-obrazovni proces. Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeći razvojni zadaci: 1. unapređenje i oblikovanje poticajnog materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja u funkciji igre i učenja djece kroz primjenu suvremenih znanstvenih spoznaja o djetetovom razvoju, učenju i potrebama, 2. intenzivno planiranje i praćenje procesa prilagodbe, razrada i definiranje profesionalnih kompetencija odgajatelja u funkciji razvoja životnih vještina djece, 3. razvijanje komunikacije među svim sudionicima odgojno-obrazovnog rada s naglaskom na razvijanje parterskih odnosa odgojitelja i roditelja, 4. razvijanje svijesti o važnosti i potrebi provođenja tjelesnog vježbanja u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja te osvještavanje o utjecaju nepravilne prehrane na razvoj bolesti i poremećaja, 5. razvijanje i unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada u funkciji rasta i razvoja djetetovih kompetencija pred polazak u školu.

2. PROGRAMI

2.1. Redovni program

U vrtiću se provodi redovni program koji ostvaruje odgoj, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, prehranu te socijalnu skrb djeteta. Redovni program namijenjen je djeci od navršene prve godine do polaska u školu. Provodi se kroz cjelodnevni vrtićki i jaslički program. U vrtiću je smješteno šest skupina: dvije mlađe i dvije starije jasličke te po jedna mlađa i mješovita vrtićka skupina. U realizaciji odgojno obrazovnog rada, odgojiteljice smisleno, aktivno i u skladu s najnovijim pedagoškim dostignućima kreiraju pedagošku praksu u vrtiću. Koriste pozitivna iskustva različitih koncepcija usvojenih na brojnim oblicima stručnog usavršavanja te stečenih u svakodnevnom življenju s djecom u skupini. Sadržaji rada i aktivnosti neposrednog rada s djecom planirani su i ostvarivani na način da zadovoljavaju tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta. U skupinama u kojima se nalaze djeca u godini prije polaska u školu, odgojiteljice provode aktivnosti kojima će djeci omogućiti lakši prelazak iz vrtića u školu. Život u skupini funkcionira na principu "otvorenih vrata" kako bismo djeci pružili mogućnost upoznavanja drugih prostora i različite didaktike te iskustvo druženja i uključivanja u aktivnosti s djecom iz drugih skupina.

Ciljevi redovnog programa su:

- zadovoljavanje osnovnih potreba te poštivanje individualnih razlika djece
- cjelovit razvoj svih djetetovih sposobnosti i potencijala
- razvijanje pozitivne slike o sebi
- poštivanje kulture i tradicije kojoj dijete pripada
- stjecanje socijalnih vještina i znanja potrebnih za djetetov daljnji razvoj
- izgrađivanje stavova i sustava vrijednosti koji promiču i štite ljudsko dostojanstvo
- njegovanje mirotvornog ponašanja
- pružanje optimalnih uvjeta za razvoj stvaranjem razvojno-poticaјnih materijalnih i socijalnih uvjeta boravka u vrtiću
- u realizaciju programa uključiti roditelje kao aktivne sudionike u svrhu poticanja suradnje te razvijanja pozitivnih odnosa za dobrobit djeteta.

2.2. Specijalizirani program ranog učenja engleskog jezika

Rano učenje stranih jezika u doba globalizacije smatra se iznimno važnim jer ima povoljne učinke na intelektualan i cjelokupan razvoj djeteta te pozitivno utječe na kasnije učenje drugih jezika. Želja djece i roditelja za ranim učenjem stranih jezika u današnje se vrijeme ukazuje kao potreba. Iz istog proizlazi i potreba za ponudom programa ranog učenja jezika u skladu s djetetovim bićem kroz spontane igre i aktivnosti, u našem vrtiću. Razvijanjem osjetljivosti za strani jezik utječe se na cjelokupni razvoj djeteta, naročito njegove govorne sposobnosti i percepciju.

Program ranog učenja engleskog jezika, verificiran od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u prosincu 2016. godine, provodit će se s početkom pedagoške godine 2023./2024. Program će se provoditi kao specijalizirani, integrirani, poludnevni program ostvarivan u mješovitoj vrtićkoj skupini, na adresi Jarun 50, u smjeni stručno-osposobljene odgajateljice, u sklopu obogaćivanja redovnog programa. Provodit će ga odgajateljica, Valentina Plešić, s iskustvom u radu s djecom predškolske dobi te položenim B2 stupnjem poznavanja engleskog jezika. Kroz različite poznate metode te situacijske pristupe poticati će djecu na aktivno učenje engleskog jezika i motivirati ih na stjecanje novih znanja i vještina. Učenje jezika ostvarivat će se kroz situacijski pristup rada s djecom kroz stvaranje primjerenih uvjeta i okruženja za optimalno učenje djece. Kontinuiranim promišljanjem, uvažavanjem dječjih potreba te kvalitetnim planiranjem zadovoljavat ćemo osnovne potrebe djece, poticati njihov cjelokupan razvoj te razvijati interes za engleski jezik kroz motivacijsko učenje.

2.3. Kraći program ranog učenja engleskog jezika

Kraći program ranog učenja engleskog jezika provodit će se od listopada pedagoške godine 2023./2024. Provodit će ga odgojiteljica, Nikolina Petrinić, osposobljena za rad u programu ranog učenja engleskog jezika s djecom predškolske dobi, na adresi Jarun 50. U program će biti uključena djeca mlađe vrtićke skupine, a sam program održavat će se tri puta tjedno po 30min u sklopu obogaćivanja redovnog programa, u smjeni odgojiteljice-voditeljice programa. Učenje jezika ostvarivat će se kroz situacijski pristup rada s djecom kroz stvaranje primjerenih uvjeta i okruženja za

optimalno učenje djece. Kontinuiranim promišljanjem, uvažavanjem dječjih potreba te kvalitetnim planiranjem zadovoljavat ćemo osnovne potrebe djece, poticati njihov cjelokupan razvoj te razvijati interes za engleski jezik kroz motivacijsko učenje.

2.4. Kraći program - radionica “Frfići-mozgalići”

Ovim programom nastojimo zadovoljiti posebne odgojno-obrazovne potrebe darovite djece. Konkretno, programom se primarno nastoje zadovoljiti sljedeće potrebe: potreba djeteta za druženjem s vršnjacima prema intelektualnoj, a ne samo kronološkoj dobi, potreba za radom u obogaćenim i proširenim odgojno-obrazovnim programima te potreba za neovisnošću u učenju i izazovima sve do točke moguće pogreške. Program radionice ustrojen je kao kraći specijalizirani program kojeg organizira dječji vrtić “Frfi”, a provodi se prema postojećim kriterijima za sve kraće programe. Odvija se jednom tjedno u trajanju od 90 minuta, a provodi ga odgajateljica dječjeg vrtića “Frfi”, osposobljena za rad s darovitom djecom, Suzana Vujević, na adresi Jarun 50.

Osnovna načela programa naglašena su individualizacija, utvrđivanje i zadovoljavanje specifičnih potreba svakog djeteta, sloboda sadržaja u odnosu na metode rada i djelatnike te timski rad. Ovakav program omogućuje kontinuitet odgojno-obrazovnog i rehabilitacijskog rada jer omogućava stalni uvid u napredak djeteta i optimalno razvijanje njegovih potencijala do maksimuma.

2.5. Poludnevni program odgoja za održivi razvoj

Program će se provoditi tijekom cijele pedagoške godine u suradnji sa svim kolegicama. Provodit će ga odgojiteljica Anita Žužul Šnajder (te odgojiteljica Nikolina Petrinić), osposobljena za rad u programu odgoja za održivi razvoj s djecom predškolske dobi. Obje odgojiteljice imaju certifikat za provođenje Programa odgoja za održivi razvoj. Program će se provoditi u Dječjem vrtiću “Frfi” tijekom cijele pedagoške godine, u smjeni nositeljica programa – jutarnja smjena: 7:30 – 13:00 h.

U program će biti uključena djeca mlađe vrtićke skupine – djeca u dobi od 3 do 4 godine, te djeca mješovite vrtićke skupine u dobi od 5 do 7 godina.

Odgojiteljice će poštivati tipični razvojni ciklus djeteta (dobnu primjerenost), ali isto tako i svako dijete kao pojedinca. Organizacija vremena za odmor, prehranu, aktivnosti te situacijsko učenje djece bit će fleksibilna kao u redovitom programu te često spontana, vođena trenutnim interesima i potrebama djece.

2.6. Program vanjskih realizatora - sportski program u organizaciji sportskog kluba "Sport SM".

Ponuda programa vanjskih realizatora utemeljena je na prepoznavanju i utvrđivanju postojanja interesa djece i roditelja. Kriteriji za formiranje skupina vanjskih realizatora takvih programa su: broj prijavljene djece, dob i predznanje te vrijeme dnevnog odmora zainteresirane djece. Programi se realiziraju se u prostorima Vrtića, u objektu Jarun. Ciljevi programa vanjskih realizatora su: stvaranje uvjeta za cjelovit i skladan razvoj djetetove osobnosti, podizanje kvalitete njegovog odrastanja i njegovog obiteljskog života te osiguravanje uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti za svu djecu.

2.7. Program predškole

Program predškole namijenjen je djeci u godini pred polazak u školu, a provodi se kao integrirani program za djecu u mješovitoj vrtićkoj skupini. Program pomaže djetetu da razvije vještine potrebne za školu (sjedenje za stolom, slušanje, primanje uputa, prihvatljivo reagiranje...), stvori radne navike i socijalizira se u skupini vršnjaka. Sadržaj, programske zadaće i organizacija provedbe programa predškole omogućuju zadovoljavanje svih djetetovih potreba, a posebno njegovih potreba za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba te potrebe za samoostvarenjem njegovih osobnih potencijala. Osnovna zadaća programa predškole je razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta te poticanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja. Program se provodi tijekom čitave pedagoške godine, a ukupno traje 250 sati godišnje za djecu polaznike redovitoga programa dječjega vrtića u skladu s organizacijom rada odgojno-obrazovne ustanove.

3. BITNI ZADACI

3.1. Unapređenje i oblikovanje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja u funkciji igre i učenja djece kroz primjenu suvremenih znanstvenih spoznaja o djetetovom razvoju, učenju i potrebama

Prostor soba strukturirat ćemo i mijenjati tijekom godine na način da je transparentan i omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, osamljivanje, različite interakcije i komunikacije. Dugoročni cilj nam je formirati prostorno i socijalno okruženje koje će zadovoljavati potrebe i interese djece, poticati djecu na suradnju, igru i učenje. Centre aktivnosti kontinuirano ćemo obogaćivati materijalima izrađenima u suradnji s djecom i roditeljima: u odgojnoj skupini, na zajedničkim radionicama i kroz različite oblike suradnje. Zajedničkim dogovorom planirat ćemo odgojno-obrazovni proces prostorno/organizacijski povezanih skupina, na način da se djeci uvijek pruži mogućnost slobodnog cirkuliranja između soba, druge djece, poticaja i aktivnosti. Nastojat ćemo stvarati suradničko ozračje, uspostavljati partnerske odnose te poboljšati suradnički dijalog između svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, tijekom trajanja samog procesa. Činit ćemo to i kroz sastanke tjedne refleksije i sjednice Odgojiteljskih vijeća na kojima ćemo se dodatno osposobljavati i osvještavati za bolje slušanje i razumijevanje djece s ciljem podizanja sveukupne kvalitete življenja u ustanovi. Nastavit ćemo i s korištenjem projektnih metoda rada u skupinama budući da takav način rada utječe vrlo povoljno na dijete. Djeca stječu određena znanja i predodžbe, razvijaju sposobnosti te usvajaju određene vještine te se na taj način potiče uspješniji socioemocionalni razvoj djeteta. U projektnom pristupu učenju, posebna se pažnja poklanja sljedećim odrednicama: dijete ima mogućnost odabira, načina i smjera teme ili problema koji će istraživati; aktivna je uključenost djeteta; djeca skupljaju informacije, interpretiraju ih i nastoje ih povezati sa svojim ranijim iskustvom i ranijim znanjem; naglasak je na kooperaciji i kolaboraciji djece, uz važnost samorefleksije, samoregulacije i promišljanja. Projekt se uvijek pokreće po interesu djece, prati se i dokumentira te se kasnije prezentira roditeljima i široj zajednici.

3.2. Intenzivno planiranje i praćenje procesa prilagodbe

Polazak u vrtić stresno je razdoblje i za dijete i za roditelje, jer je to najčešće prvo odvajanje djece od roditelja. Dijete se mora prilagoditi na novu sredinu i nove odrasle te njegova svakidašnja ravnoteža postaje narušena što dovodi do promjena u njegovom ponašanju. Kako bismo djetetu olakšali prilagodbu ključno je pripremiti ga za tu veliku promjenu te mu pomoći da vrati svoju narušenu sigurnost. U ovom procesu podjednaku važnost pridajemo svim sudionicima koji mogu utjecati na tijek procesa prilagodbe: dijete, roditelji, odgajatelji te članovi stručnog tima.

Na početku pedagoške godine, organizira se sastanak za roditelje novoupisane djece. Roditeljima se pružaju informacije o vlastitim obvezama i pravima u okviru pravilnika i zakona o predškolskom odgoju, specifičnostima perioda prilagodbe te o načinima pripreme za prve dane u ustanovi. Objašnjava im se i njihova uloga u boravku s djetetom prvih dana u skupini (npr. podržati razvoj povjerenja djeteta u odgajatelja, pružiti djetetu sigurnost, pritom ga poticati na istraživanje i igru, ...).

Članovi stručnog tima, u ovom određenom periodu, imaju ulogu praćenja prilagodbe iz vlastitog aspekta kroz kvalitativna i kvantitativna praćenja. Zdravstveni voditelj i pedagog prate primjerenost komunikacije odgajatelj-dijete-roditelj, razvojnu primjerenost i kvalitetu aktivnosti, senzibiliziranost odgajatelja za potrebe djece, prostornu i materijalnu opremljenost te druge važne aspekte. Stručni tim i odgajatelji intenzivnije surađuju po pitanju djece s burnijim reakcijama na period prilagodbe. Po potrebi se u proces uključuju i roditelji kroz individualne razgovore s odgajateljima, članovima stručnog tima te su kontinuirano informirani o tijeku prilagodbe svog djeteta.

U prvim danima prilagodbe, najveću pažnju posvećuje se razvojnim potrebama djece, budući da se (u prve tri godine života djeteta) iznimno važnim smatra odnos privrženosti s odgajateljem te veliku ulogu ima fizička blizina odgajatelja. Kroz čitav proces prilagodbe, primjerenim i raznovrsnim poticajima, nastojimo poticati djecu na igru i istraživanje.

Budući da proces prilagodbe može biti jako stresan i za odgajatelja, po potrebi se organiziraju grupni sastanci na temu prilagodbe te individualni razgovori s odgajateljima (pružanje podrške odgajateljima kroz radionice, literature, izmjenu iskustva...).

3.3. Razvijanje komunikacije među svim sudionicima odgojno-obrazovnog rada s naglaskom na razvijanje partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja

Kroz pedagošku godinu, cilj nam je kontinuirano unaprijeđivati suradnju odgojitelja, stručnih suradnika i roditelja sa svrhom prepoznavanja i optimalnog zadovoljavanja djetetovih potreba. Odgajatelje ćemo poticati na korištenje što raznolikijih oblika suradnje s roditeljima kako bismo podigli kvalitetu njihove komunikacije. Informiranje, savjetovanje i komunikacija s roditeljima odvijat će se putem individualnih razgovora, grupnih razgovora, roditeljskih sastanaka, kutića za roditelje i drugih oblika koji se uspostave učinkovitima. Tijekom pedagoške godine, u svakoj odgojnoj skupini održavat će se roditeljski sastanci s temama koje odgojitelji dogovore s roditeljima i članovima stručnog tima. Individualan pristup roditeljima nužan je faktor u ostvarivanju partnerskog odnosa odgajatelja i roditelja te će se takvi razgovori/konzultacije moći dogovoriti na zahtjev ili želju roditelja. Komunikacija s roditeljima odvijat će se i pismenim putem kroz roditeljske kutiće i edukativne/informativne letke na kojima će roditeljima biti dostupne informacije o: napretku djece, razvojnim karakteristikama, zdravstvenoj zaštiti i prehrani, životu i radu skupine i vrtića te o mogućnostima uključivanja u odgojno-obrazovni proces. Osim klasičnih oblika komunikacije, roditelji se mogu uključiti i u online komunikaciju kao čitatelji ponuđenih sadržaja te slanjem svojih upita, komentara ili sudjelovanjem na forumu.

Očekujemo kontinuiranu interakciju i komunikaciju svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, potpuniju razmjenu informacija te uzajamno uvažavanje.

3.4. Razvijanje svijesti o važnosti i potrebi provođenja tjelesnog vježbanja u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja

Primjerena razina tjelesne aktivnosti u predškolskoj dobi važna je za cjelokupni razvoj djeteta, ali i za očuvanje zdravlja u odrasloj dobi. Stoga je od velike važnosti pomoći djetetu u stjecanju spoznaje o svom tjelesnom stanju te stvaranju navike bavljenja tjelesnim aktivnostima. To činimo kroz svakodnevno promišljanje i osiguravanje različitih materijala i igara na vanjskom prostoru s ciljem što raznovrsnijeg izražavanja, istraživanja i konstruiranja te kroz svakodnevno dogovaranje, planiranje i provođenje različitih sportskih i tjelesnih aktivnosti u sobi dnevnog boravka, vanjskom prostoru i dvorani. Pritom je bitno svestrano i ravnomjerno razvijati sve dijelove djetetova tijela zbog čega je potrebno birati prikladne tjelesne vježbe te valjane metode za poticanje tjelesnog razvoja i to prema: psihofizičkom razvoju djece, karakteristikama grupe i stanju individualnog zdravlja djeteta. Također, i samo trajanje aktivnosti nužno je podrediti mogućnostima djece. Ovakav način učenja te poticanja tjelesnog razvoja i zdravlja u djece vidljiv je u svakodnevnom življenju djece u vrtiću kao i pedagoškoj dokumentaciji skupina te zdravstvenoj dokumentaciji pojedinog djeteta. Dokumentacija nam olakšava praćenje tjelesnog rasta i razvoja djeteta te prezentiranja rezultata roditeljima u svrhu produktivne suradnje. Također, u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja, djecu usmjeravamo i navikavamo na raznovrsnu, ali uravnoteženu prehranu te ih potičemo na pravilno usvajanje i provođenje kulturno-higijenskih navika.

3.5. Razvijanje i unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada u funkciji rasta i razvoja djetetovih kompetencija pred polazak u školu

Priprema djece za školu kontinuiran je i dugotrajan proces koji podrazumijeva rad na svim aspektima djetetova razvoja kako bi ono bilo spremno za sljedeću etapu svoga života – polazak u školu. Osim dobre pripremljenosti za usvajanje akademskih znanja (čitanja, pisanja, matematike) za uspješno školovanje važnu ulogu imaju pažnja i samostalnost djeteta. Tijekom pedagoške godine, odgajatelji imaju vrlo važnu ulogu u svakodnevnom pripremanju djece za daljnji život koju ostvaruju kroz sljedeće aktivnosti: *životno-praktične i radne aktivnosti* vezane uz biološke potrebe: njega djeteta, svlačenje, oblačenje, samoposluživanje; *raznovrsne igre* - funkcionalne, simboličke igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima; *društvene i društveno zabavne*: druženje više djece, odraslih, zabave, šetnje, svečanosti; *umjetničko promatranje, slušanje, interpretacija* umjetničkih tvorevina za djecu, slikovnica, književnih i dr. djela; *raznovrsno izražavanje i stvaranje djeteta*: pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, plesanje; *istraživačko-spoznajne*: istraživačko manipuliranje predmetima, promatranje, upoznavanje, posjete; *specifične aktivnosti s kretanjem* (tjelesno vježbanje). Kroz provođenja aktivnosti, odgajatelji stavljaju naglasak na:

- vježbanje hotimične pažnje (upućivanjem na sadržaje iz svakodnevnog života),
- razvijanje sposobnosti opažanja i promatranja (poticati djecu da detaljno pričaju o svemu što vide - prilikom šetnje, posjete liječniku i sl.),
- razvijanje socijalnih kompetencija,
- vježbe koncentracije (kod rješavanja raznih zadataka, kao i kod svakodnevnih aktivnosti kao oblačenje, pospremanje sobe i sl.), ali treba voditi računa da koncentracija djeteta prije polaska u školu obično nije dulja od 15 minuta,
- stvaranje pozitivne slike o sebi,
- usvajanje psihomotornih vještina,
- razvoj predpisačkih i predčitačkih vještina (kako bi kasnije dijete lakše usvojilo vještine pisanja i čitanja),
- stvaranje radnih navika (ako su stvorene na vrijeme, dijete će se kasnije lakše koncentrirati na zadatak),
- razvijanje kulturno - higijenskih navika,

- osviještavanje djeteta o promjenama u njegovom životu koje će se dogoditi kada krene u školu,
- poticanje pozitivnih stavova djeteta prema školi i učenju.

Također, bitnom stavkom pripreme djeteta za školu smatramo i upoznavanje djeteta sa školom kao ustanovom još za vrijeme boravka u vrtiću te se s tim ciljem, svake godine, organiziraju posjete djece i odgajatelja obližnjim školama. Djeca imaju priliku upoznati put do škole te im je pruženo iskustvo sjedenja u đačkim klupama, druženja s “prvašićima”, upoznavanja prostorija škole te prisustvovanja školskom satu po izboru. Smatramo da su ova iskustva djeci vrlo korisna te im uvelike olakšavaju prijelaz iz vrtića u školu.

4. NAČIN VREDNOVANJA

Vrednovanjem osiguravamo kvalitetu našeg odgojno-obrazovnog rada. Budući da je ono složen proces, provodimo ga uzimajući u obzir brojne i različite aspekte rada. Vrše ga: ravnatelj, odgajatelji i stručni suradnici, sve na osnovu timskog planiranja i evaluacije procesa i rezultata, na sastancima stručnog tima, manjih radnih grupa odgajatelja (stručnih aktiva, sastanaka tjednih refleksija), te odgajateljskih vijeća, uvažavajući konkretne materijale, nastale u neposrednom radu s djecom (video zapisi, fotografije, mape, skale procjene, ankete). Vrednovanje se ostvaruje kroz: praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana ustanove, upitnike za djecu, odgajatelje i roditelje (tijekom i na kraju pedagoške godine), dnevnik rada, valorizaciju rada nakon završetka programa, samoevaluaciju, evaluaciju ravnatelja, stručnih suradnika, te zdravstvene voditeljice, kroz dnevna, tjedna, tromjesečna, godišnja planiranja i zapažanja i slično. Ankete obrađuje stručni tim te se rezultati prezentiraju na sastancima odgajateljskih vijeća dok se ostala dokumentacija timski analizira na sastancima stručnog tima i sastancima tjedne refleksije. Timskim radom osigurava se kvaliteta odgojno-obrazovne prakse budući da se rad temelji na kontinuiranoj razmjeni znanja i iskustava svih sudionika te usmjerenosti ka zajedničkom unapređivanju prakse.

Kao polazište za izradu kurikuluma dječjeg vrtića “Frfi” koristili smo dokumente:

- *Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (2008.)*
- *Konvencija o pravima djeteta (2001.),*
- *Nacionalni kurikulum za rani predškolski odgoj i obrazovanje (2015.),*
- *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obavezno i srednješkolsko obrazovanje (2011.),*
- *Pravilnik o sadržaju i trajanju programa predškole (2013.),*
- *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.),*
- *Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.),*
- *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (2013.).*